

PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA Alapfok – beás nyelv Írásbeli Írott szöveg értése	
--	---

Olvassa el figyelmesen és oldja meg a feladatokat!

Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgázó részegységeként legalább 40%-ot teljesít.

A végleges választást jól gondolja meg, mert bármilyen válaszmódosítás esetén az adott kérdésre adott válasza érvénytelen.

Ceruzával írt dolgozat érvénytelen.

Odátă-jră, hungyê nu-jră, ăjră odată ro dăpărtyé, într-on szát on kuvásj. Dă kuvásjusztă băjás ăjră. Ro biny lukră, numă kînd nu-jră băt.

Lukră, lukră, odată ink-o vinyit lá jél on om. Zîsjé:

– Omulyé! Âm on kál, ár trébujj, kît hă puj pã jél putkavé.

Fâsjé: – Ádă-l înlontru!

Na, or áduşz kálu-nlontru. Dă p-ásztă vorbă, kînd o vinyit omusztă ku kálu-s, o vinyit înlontru sî

Dimizo, sî jél sză ujtă, sjé, kum fâsjé kuvásjulă.

O kizdilit sză pujé putkavă odată ásă, odată ásă, dă nu putye sză pujé szusz. Na, fâsjé Dimizo:

– Măj, îc pot ázsută, kuvásjulyé?

– Tu áj dă gînd hă-m ázsuc? Nu tyé prisjépj tu lá nyimik!

– Dacsănu – zîsjé –, mă prisjép.

– Ázsută-m átunsje, dă!

Bényé. Apukát on kucît márê Dimizo, j-o tijet zsjosz pisjarilye lu kálu, ly-o pusz întri pisjarilye, s-o pusz pã jéj putkavé ku kuj, sî dăp-aje j-o pusz înnápoj pisjarilye. Numă sză ujtă băjăsu, sjé, kum áj.

– Na, – zîsjé omulă á lu sjinyé-j kálu – áfel inká n-ám vâzut nisjodată.

L-o plătýit pã băjás, băjăsu o zsumătátýé dă băny j-o dát lu Dimizo, s-o mérsz, sî Dimizo, sî hălălánt om.

O trikut dauă zî, trij, vinyé on om lá jél, lá kuvásjusztă. Sî jél áve on kál. Zîsjé:

– M-ár trăbujj putkavé pã kálusztă.

– Bényé. Jo îl putkuvész, dă áku c-oj árătă, kum fâsjé aminyi dă dăpărtyé.

– Bényé.

L-o lyigát pã kálu, apukát kucîtu, j-o tijet zsjosz pisjarilye. Băjăsu gîngye, kă sî jél patýé fâsjé áje, sjé Dimizo. Ly-o pusz întri pisjaré, ly-o pusz szusz putkavilye, sî dăp-aje dăgye, hă lyé pujé înnápoj, dă nu mirzsje.

Omu kînd vigye, sjé, kum áj, ro mirgis sz-o făkut. Apukát bisju, sî o zîsz:

– N-áku o l-ij vingyiká pã kálu-m, o ásă ty-oj bătýé, dă ty-ij pisă-n sjarik!

N-áku, sjé sză făkă băjăsu, sjé sză făkă?

O vâzut on kupil dă băjás áfără, l-o tyimăt înlontru, j-o dát zesjé pingéj. Zîsjé:

– Du, mă! Repé, kată-l pã kuvásjulă, kár o foszt lá minyé, kă îñ ro márê báj misz.

O mérsz kupilulă. Nu styu îñ káré szát, dă l-aflăt. L-o tyimăt înnápoj. Na bényé. Fâsjé Dimizo:

– Dă sjé sză-c ázsut?

– Hát, măj, biny ár fi kînd māj ázsută, kă-n márê gînd misz.

Na bény. Dimizo ly-o pusz înnápoj pisjarilyeje, kálu járă umblă.

Fâsjé Dimizo pã băjás:

– Na, véz, kum trébu sză putkuvéstý p-on kál?

– Văd, mă, văd.

- ált.
- Styij, sjé vij fásjé tu áku? – fásjé Dimizo pă băjasu. – Máj mult nu vij fásjé nisj putkavé, nisj
 - Á sj-oj fásjé?
 - Vij vinyi ku minyé, sî vij învácă în lumecără.

(Forrás: Részlet: *A beás kovács és az Isten című meséből* In: Orsós Anna: *Fátá ku păru dă ar – Az aranyhajú lány II. kötet Beás cigány iskolai népmesegyűjtemény Gandhi Közalapítványi Gimnázium Pécs, 1998*)

FELADATLAP

I. Döntse el és jelölje aláhúzással, hogy az olvasott szöveg alapján, mely állítások igazak, ill. hamisak ! (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

Inkă kusztă într-o kumpányé máré on kuvásj.	gyirépt äj	<u>nu-j gyirépt</u>
1. Uvig mîndru sî binyé lukrá.	gyirépt äj	nu-j gyirépt
2. Drág ji-jrá dă butură.	gyirépt äj	nu-j gyirépt
3. Jél áve on kál.	gyirépt äj	nu-j gyirépt
4. Fásje putkavé pă káj.	gyirépt äj	nu-j gyirépt
5. Dimizo j-azsutát, kînd în báj äjrá.	gyirépt äj	nu-j gyirépt

II. Válaszoljon az alábbi kérdésekre egy - maximum tíz szóból álló - mondattal magyarul! (5 pont)

1. Ki és miben segített először a kovácsnak?

.....

2. Hogyan akarta megpatkolni a lovat másodszor a kovács?

.....

3. Kinek szólt a kovács, hogy keresse meg az Istent?

.....

4. Hol találta meg a fiú az Istent?

.....

5. Hogyan büntette meg az Isten a kovácsot?

.....

III. Mondja másképpen, írja körül beás nyelven max. 5 szóval a szövegből kiemelt kifejezéseket! (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

nu-jrá bát

nu bije

li-j vingyiká

nu tyé prisjépj tu lá nyimik

katá-l pă kuvásjulá

mirgis sz-o făkut

kálu umblá

IV. A megadott három lehetőség közül válassza ki a helyes megoldást a szöveg alapján! A megoldás betűjelét húzza alá! (5 pont)

Egy feladatot megoldottunk:

Hungyé sǎgye kuvásju?

a. în păduré

b. în szát

b. în vǎlyé

1. Sje fel lukru áve băjasusztá?

a. fǎsje lyemnyé

b. fǎsje putkavé

c. mirzsje-n tǐrg

2. Dǎ sj-o mérsz lá jél odátǎ on om?

a. sjire băny

b. vingye trosj

c. áve dǎ gînd putkavé pă kál

3. Kum o pusz putkavilye Dimizou pă kál?

a. j-o tijet mǎj înti pisjarilye káluluj

b. repé

c. jél numá sz-o ujtát, băjasu o făkut

4. Kic băny j-o dát kupiluluj băjasu?

a. o szutǎ

b. on furint

c. zesjé pingéj

5. Kum l-o bintitit Dimizo pă băjasu?

- a. nu j-o dát bány
- b. trébuję szǎ mergǎ ku jél
- c. s-o pirdut kászǎ

PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA Alapfok – beás nyelv Írásbeli Íráskészség	
--	---

*Figyelem! A vizsga akkor lehet sikeres, ha a vizsgázó részegységenként legalább 40%-ot teljesít.
Ceruza nem használható!*

Írjon egy 100-150 szóból álló beás levelet testvérének, melyben tanácsot kér, mit vegyen testvére általános iskolás korú fiúgyermekének karácsonyra.

Vegye figyelembe az alábbi szempontokat!

- Kérjen elnézést, hogy levelet ír, de most így szeretné testvére tanácsát kérni.
- Írja meg, hogy nagyon elfoglalt, és már most nekiállt karácsonyi ajándékokat venni, de nem tudja, hogy testvére gyermekét most éppen mi érdekli, mit szeretne.
- Kérje meg testvérét, hogy írja meg, most milyen magas a gyermek, hányas lába van, mert az is lehet, hogy valamilyen ruhát vesz neki.
- Érdeklődjön arról, mit csinál, mivel szokott játszani szabadidejében.
- Hívja meg testvérét a közeljövőben egy hétvégére családostul ebédre, és kérje meg, hogy addigra próbálja megtudakolni, milyen ajándéknak örülne gyermeke.
- Végül búcsúzzon el abban a reményben, hogy nemsokára találkozni fognak.

PROFEX ÁLTALÁNOS NYELVVIZSGA Alapfok – beás nyelv Írásbeli Nyelvi közvetítő készség	
---	---

Fordítsa le szótár segítségével az alábbi szöveget magyarra! (15 pont)

Băjasu-l szárák sí dráku

Ink-o odátă on băjás szárák s-o lat szákurá máré sí o mérsz în păduré dăpă lyemnyé. Járnă-jrá, frig
ăjră sí dîn tyityijă lyémnuluj j-o lonyikát száchure dîn mîă zsjosz, s-o kăzut în apă.

K-o bată bună lungă-s kută száchure în apă. Odátă o vinyit on drák tînăr lá jél sí l-o-ntribát, sjé fásjé.

- Măszur apă áisje kit dă áđînkă-j, s-oj fásjé o biszerikă. – zîsje băjasu.

- Áhuz tu băjasulyé, māj bénýé-c dau on száč dă băny, numă áisj nu fă biszerikă.

Zîsje tátă szo drăkuluj lu kupilu-s: - Du tyé lá băjasu hălă, fásjéc o măszurălă, s á luj o fi száku-l dă
bány d-întri voj, káré māj táré o styi szá szá gye pă fugă.

Omu-l dă băjás járă l-o lat dă firé pă drăku-l tînăr. J-o zîsz, kă jépurilye-á luj kupil áj. Drăku hjábă
ályirgă tată zî dăpă jél, nu-l putye ápukă.

Ált egyessug or făkut. Káré māj nált o zvărlyi sjukănu în nor, á luj o fi száku-l dă băny.

Dă omu s-ăku māj ku firé o foszt. Zîsjé: - Ástyáptă, kit szá dăstyigă frátyi mnyo usă în nor, s-ăpo l-oj
zvărlyi szusz lu frátyi mnyo sjukănu, kă jél áfel n-áré! Ásztă drăku n-o lăszăt.

Ásă o rămăsz száku-l dă băny lá băjás.

*(Forrás: In: Orsós Anna: Fátă ku păru dă ar II. Az aranyhajú lány Beás cigány iskolai
népmesegyűjtemény - Băjasu-l szárák sí drăku című mese alapján Gandhi Közalapítványi Gimnázium
Pécs, 1998.)*